

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átveve:	
Egész évre . . .	8 frt — kr.
Negyedévre . . .	2 „ — „
Helyben házhöz hozva:	
Egész évre . . .	10 frt — kr.
Negyedévre . . .	2 frt 50 kr.
Vidékre postán szállítva:	
Egész évre . . .	12 frt — kr.
Negyedévre . . .	3 „ — „

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik minden nap a hétfői és ünnep utáni napok kivételével

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Apáca u. 3. sz.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 4 kr.

NAGYVÁRAD, június 13

A nép szava.

Uj tanítás az is, hogy »a nép szava Isten szava«. A felvilágosult emberbarátok hirdetik, tanítják, hogy minden hatalom a néptől ered, de a népnek nem jó megtanulni ezt a tanítást, mert gyakorlatban úgy hangzik, hogy ha a nép szól, minden hatalom reá zúdul.

De meg, mikor szól a nép? Szólnak izgatói, beszélnek bujtogatói, a nép hallgatja. Lassankint be szívja a sok ostoba utópiát amivel traktálják, ott is érzi, hogy szorít, ahol nem is fájt előbb neki, türelmetlenül kezd és cselekedni kíván.

Hogyan cselekszik a nép? Út! Már neki abból áll az ultima rációja ha neki buzdult, hogy meg ver valakit, vagy őt valaki.

Rendesen őt veri meg aztán az a rend, mely ellen lázadni ösztökélte sok hitvány agitátora.

Egy-egy néplázadás után mindig egyforma a kép. A csendőr kipucsolja szuronyát, puskáját a vértől, az agitátor valamelyik fővárosi vendéglőben öblítgeti le fáradalmait s az összetűzés helyén ott marad egy pár paraszt, ki végképp megnyugodott s egy pár nyomorék, aki szintén nem izgágáskodik egy hamar.

A felelősség kit terhel mindezért? Tudja a jó Isten.

A csendőr kötelességét teljesíti, mikor bele lő az engedetlenkedő tömegbe, az agitátorok nem igen lehetnek bűnösök, hiszen ha minden agyon lőtt magyar parasztért csak egyet kötöttek volna fel, vagy legyünk emberbarátok (a felvilágosodás szerint mindig a bűnöst kell sajnálni) ha csak egyet csuktak volna is el, nem maradt volna már belőlük régen. De nem igen bűnhődnek, valószínűleg ők is ártatlanok a dologban, de nem is igen kutathatja a kormány e bajok forrását, mert neki kvóta ügye van és a tengerészetet kell szaporítani.

Ez évben, január hó elején néplázadás volt Bagaméron. Egy egzekució volt a szikra, mely lángba borította a nép lelkét, de a talaj preparálva volt a lázadáshoz, mert szocialista jelszavak alatt küzdött a nép.

Akik résztvettek a lázadásban azok most a vádlottak padján ülnek. Családjuk otthon, ők a munkabírók, a kenyérkeresők a börtönben, egy részük majd késő ősszel kerül haza. De ez csak egy része a zendülés képének. Hol a fő alak, vagy a fő alakok, az izgatók?

Ó nép! ismét hallani fogod, hogy mily hatalmas a te szavad. El ne bizd magad, mert a puska még hatalmasabb. Ha pedig minden képen lázongani akarsz, ó kemény öklü magyar nép, üss végig szipolyozó agitátoraidon és szavazd le azt

a rendszert, mely nem tud, vagy nem akar megszabadítani tőlük.

A végtárgyalás.

Egy negyed hét volt amikor a törvényszék belépett a tárgyaló terembe s az elnök *Milye Gyula* megnyitotta az ülést. A tanácsnak tagjai voltak: *Fassie* és *Simai* Gyula, jegyző *Gyenge Béla*. A vádhatóságot *Papp Aurél* képviselte, míg a vádlottakat *Hegyesi Márton* védte *Rádl Ödön* mint magán vádló szerepel.

A tárgyaló terem ezen alkalomból lényeges átváltozáson ment keresztül: a vádlottak padja helyébe harmincznégy széket tettek.

A tárgyalás elején néhány felsőbb bírói ítéletet hirdettek ki, később majd négy kisebb ügyet tárgyaltak le s csak tizenegy óraker kezdte a törvényszék *Lőcsei Sándor* és társa. vagyis a bagaméri ügynek tárgyalását.

A tárgyalás iránt különben a közönség alig érdeklődött, a tárgyaló teremben az újságírókon kívül alig volt egy-két ember, úgy hogy a hallgatóság száma nem több mint huszonöt.

Az elnöknek a hívására bevezették a fogva lévő kilencz fővádlottat a börtönőrök, a többi vádlottat pedig egyenkint hívták be a tárgyaló terembe, akik az egész tárgyaló termet betöltötték. Bevan hiva az egész falu, vagy mint vádlott, vagy mint tanu: fővádlott: *Lőcsei Sándor*.

A vádlottak közül még most is botra támaszkodva tünt fel *Balogh Imre*, akit *Mátyás* nevű csendőr megszurt akkor, amikor ő a zálogot oda adni nem akarta és *Czap József*, aki egészen mostanáig a kórházban fekvő a végtárgyalásra is a kórházból jött. *Czap Józsefet* a csendőr golyó lábszáron találta s a golyónak a következményét épen úgy mint *Balogh*, még most is érzi s valószínű, hogy egész életükben meg lesz a nyoma. *Czap teljesen felgyógyulásához* különben remény nincsen, még most is csak mankóra támaszkodva tud vándorolni.

A tanuk a hallgatóság helyét foglalták el s közöttük mindjárt feltűnt két gyászos nő: a bagaméri jegyző felesége és sógornője, akik a lázadás folyamán Bagamérban voltak s akik alig tudták megmenteni az életüket.

Miután az elnök konstataálta, hogy a vádlottak egynek a kivételével megjelentek, szint úgy a tanuk is bent vannak, a tárgyalást megtarthatónak nyilvánította s mindjárt ismertette a tényállást mit annak idején egész részletesen közöltünk, most röviden a következőkben foglaljuk egybe:

Ez év január 12-ikén délelőtt kilencz órakor *Balogh Imre* bagaméri lakos házában adó behajtás végett végrehajtás történt, amelyet *Kiss Géza* községi végrehajtó és két csendőr foganatosított. *Baloghon* három forint adót akartak behajtani, amire már előbb lefoglaltak egy zsák kukoriczát.

Balogh arra hivatkozott, hogy ő nem tartozik három forintot fizetni, hanem csak egy forint ötven krajczárt, mert neki nincsen marhája, az egy forint ötven krt pedig már régebben befizette és ezért nem akarta megengedni azt, hogy őt megzalogolják.

A végrehajtó azonban ragaszkodott a megzalogoláshoz, mert azt mondta, hogy ha rendben az adója, majd vissza adják a zálogot s a zsák kukoriczát feltételle a szekérre, amibe azután *Balogh* bele is nyugodott.

Epen mikor a szekér tovább akart menni jött oda a sógora *Vécsei S.*, aki azt mondta: *ha meghalunk is sógor, ne hagyjuk a zálogot és eszavak után levette a szekérről, amiért azután Vécsei és a csendőrök között dulakodás támadt. Mikor ezt látta Balogh, ő is védelmére ment sógorának, amikor azután Korsos Imre rendőr Baloghot szuronyával megszúrta úgy, hogy a szurony keresztül ment a karján s egészen a melléig hatolt. A jelenetnek szemtanui voltak a szomszédok, a nagy lármára azután később nagyon sokan jöttek össze, úgy, hogy a csendőrök a fenyegető emberek elől a község házára menekültek.*

A tömeg azután magakartá támadni a község házáat, azonban az előjáróság csitítása folytán ez elmaradt, azonban délután két óra tájban, amikor a segédjegyző és a jegyző eltávoztak hazulról, a tömeg megtámadta a jegyzői irodát, ahol a csendőrök és a végrehajtó volt, az ablakokat beverték s valóságos ostrom alá vették a jegyzői lakot s hogy az egész falut oda csödütsék, még a harangokat is félre vették, majd később a jegyzői lakot is ostrom alá vették, később pedig felgyújtották. A csendőrök azután később, amikor a tömeg elment, Érmihályfalva felé menekültek, azonban ezt észre vették s egészen Ér-Kenézig üldözték őket s a csendőrség üldözés közben kétszer utánok is lőtt a levegőbe, mikor azonban a helyzetük veszélyesebb lett, egyszer a tömegbe lőttek, amikor *Czap Józsefet* lábszáron lőtték, s a sebesülés oly súlyos volt, hogy egészen mostanáig a kórházban volt *Czap*.

A lázadást azután másnap elfojtotta a csendőrség és a katonaság s azóta minden csendes Bagamérban, mintha semmi sem történt volna.

A törvényszék 43 embert helyezett vád alá, akik *tíz hélig* fogva voltak, akiket azonban később szabadon bocsátottak, kivéve a kilencz fővádlottat, akik mostanáig fogva vannak. Ezek a következők: *Lőcsei Sándor*, *Juhos József*, *Szücs András*, *Jeremiás Dániel*, *linkai Barát József*, *Lakatos János*, *Lakatos József István*, *Perku József*, *Vida József*, a tizedik vádlott: *Czap József*, aki csak azért nincs letartóztatva, mert ezideig a kórházban volt.

A vádlottak a büntető törvénykönyv 161, 168 s a 154 §-ai alapján vannak vád alá helyezve, míg a fővádlott *Lőcsei Sándor* ezeken felül még lopásért és gyujtogatásért is vád alá van helyezve, mert a tűz alkalmával egy zsák búzát ellopott a jegyzőtől, s mert erős gyanúok merültek fel arra nézve, hogy a házat ő gyujtotta fel.

A tényállás ismertetése után feállott *Rádl Ödön* ügyvéd, *Szártóri Endre* kézségi jegyző magánvádló képviselője, aki mivel kérte a vádlottakat a súlyos testisértésért vád alá helyezni akik közül *linkai Barát Józsefet*, *Rácz Ferenczet*, *Juhos Ferenczet*, *Gyiri Györgyöt* és *Vida Györgyöt* meg is ismerte.

Fapp alügyész ezzel szemben kéri ezt a panaszt mellőzni, mivel a panaszos nem volt kénszerítve az ugrásra, s ezt csak mint súlyosító körülményt kéri tekinteni.

A törvényszék az indítvány felett zárt ülésben határozott s amennyiben az iratokból ki nem tűnik az, hogy testi sértés követetett ei volna, s mivel különben is e vád hivatalból üldözendő s az ügyész az iránt nem kérte az eljárást folyamatba tenni, az indítványt mellőzi, de a panaszos kártérítési jogát fentartja.

Az elnök ezután a tárgyalást délutánig felfüggesztette.

Délután hasonlóan üres terem előtt egyhanguan folyt a tárgyalás. Csak a panaszosok lettek kihallgatva, s egy néhány jegyzőkönyvet olvastak fel. A tárgyalás így valószínűleg eltart egészen a hét végéig. Délután legelőször is a jegyzőt hallgatták ki, aki az elnök kérdéseire a következőképen vallott.

Szártori Endre vallomása.

Elnök: Kinek a megbízásából történt a zálogolás?

Tanu: Az előjáróság megbízásából. Kiss Géza végrehajtót én biztam meg a behajtással, aki azonban nem volt felesketve. Különböző adókat hajtott be. Különösen kint lévő adó hátralékokat.

— Miért használtak karhatalmat?

— Azért mert már többen előzőleg kijelentették, hogy fizetni nem fognak. 8400 frt árvaszéki kölcsönt vettünk fel, amit rendkívüli adóval 114%, pót adóval kellett fedeznünk, még pedig egy esztendő alatt. Ez 1898-ban lett volna behajtandó s mivel már két év óta voltak hátralékban, én félttem, hogy elévül és ezért fogtam szorosabban a dolgot. A zálog elhordás az első két napon rendbe ment, csak a harmadik napon ütött ki a lázadás.

— Hogyan történt a zendülés?

— Én otthon voltam s a cselédemtől értesültem arról, hogy a csendőr megszurtt egy embert. Én azonnal intézkedtem, hogy a megszurtt ember orvosi ápolásban részesüljön, én magam a munkámat folytattam.

— Abba hagyták a végrehajtást ekkor?

— Igen. Én a tett színhelyén nem voltam, csak hallomásból értesültem a dologról. Később a vádlottak közül többen jöttek hoz-

zám, azért, hogy amint mondták beigazolják azt, hogy nem részegek. Azután a tömeg nagy része elment, akkor még nem voltak felfegyverkezve, de már akkor kezdtek fenyegetőzni. Én lecsendesítettem őket. Délután félháromig még öt izben jöttek a községházához s fenyegetőztek azért, mert a csendőr megszurta Baloghot.

— Kivezette a tömeget?

— Akkor még nem vezette senki sem s még mindig nem volt felfegyverkezve, de később Lócsei azt mondta: Még ma meg kell halni valakinek.

— Kik biztatták a tömeget?

— Leginkább a községi előjárók, akik olyan nyilatkozatokat tettek, ami még felbiztatta őket: A tömeget Vida Dániel, Bartalan Dániel, Senei Sándor és Szabó Sándor községi előjárók vezették. Az én jelenlétemben csak egy követ dobtak a házra és azt Lakatos János dobta.

— Mi történt azután?

— Mivel láttam, hogy hogy már lecsendesedtek, elmentem hazulról s mikor haza mentem akkor már beverték az ablakomat s ugyan akkor már a harangokat is félre verték, amire az egész falu összejött, mert azt kiabálták, hogy tűz van. Engem Ármos Jánosné felvitt a padlásra s az ajtót rázárta s csak a padlás ablakon láttam azt ami lent történt.

Azután behatoltak a házamba és ott mindenütt kerestek, mert megakartak ölni. Én a padláson mindent hallottam, hogy a padlásra jönnek engem keresni, ezt Veres indítványozta. Onnan hallottam, hogy a feleségemet gyalázzák. (Vádolt sir.) a hallgatóság körében mozgás. Én mikor ezt hallottam igyekeztem elrejtetni magam s csús tengerivel s deszkákkal raktam magam körül és úgy rejtőztem el üldözöm elől, akik mindenütt keresték. Nagy Sándor még vasvillával is bele szurt az előttem levő deszkába ezen szavak kíséretében: Ha itt volna így szurnám keresztül. De mivel nem találtak, lementek. Azt is hallottam, hogy a házat Vida József indítványára leakarják önteni petrolummal azután pedig megakarják gyújtani s mivel én félttem, hogy oda égek leugrottam a padlásról s a kerten keresztül menekültem. — Menekülés közben láttam hogy tűz van

Bagamérban, de vissza nem mertem menni, mert tudtam, hogy segíteni úgy sem tudok, s félttem hogy megölnek.

— A tűz által okozott kár mennyi?

— 150—160 frt ez a község kára, ezen felül a községházába 50 frt kár van. A szénámat is felakarták gyújtani, de azt Rác József megakadályozta. Az istállóban voltak állatok, de abban nem esett kár.

— Mikor vitték el a buzát az udvaráról?

— Azt nem tudom.

— Miért bántották a jegyző urat?

— Én nem tudom. Tizennégy évig voltam ott s az alatt soha sem bántottak, sem meg nem károsították, mindig a legjobb viszonyban éltünk.

— Lócseivel nem volt baja?

— Soha sem, az a baj Lócseinek, hogy ha részeg akkor mindenkit megtámad. Nekem soha sem volt vele bajom.

— Hát Szücsessel mi baja volt?

Szücs azért haragudott rám mert egyizben rében trahomás volt s ezért én bevittem a kórházba, azonban soha sem volt vele bajom engem soha sem fenyegetett, sőt még a kutját, is használtam az ő engedelmével.

— Minek tulajdonítja a lázadást.

— Annak, hogy a csendőr megszurta Baloghot.

Ügyész: Hogy menekült fel a padlásra?

— Az asszony a kötőjét tartotta elibem s csak úgy tudtam oda menekülni.

— Hol van jelenleg jegyző ur?

— Én önként elmentem a támadások után Váradra.

— Mit tett jegyző ur a község érdekében?

— Mikor oda mentem a falunak adósága volt, míg az otlétem alatt ezt egészen kitisztáztuk, felépítettük a községházát, az iskolát is a jegyzői lakot, sőt még most van 4—5000 frt készpénze is. Azonfelül a szőlőt átalakítottuk s azt is művelés alá vettük, így akartam a szegényeken segíteni.

Hegyesi: Minek hozta oda jegyző ur a csendőröket?

— Mert már a foglaláskor többen kijelentették, hogy fizetni nem fognak.

Rádl: Szenvedett-e valami sérülést az ugrás alkalmával?

— Igen, belső sérülést szenvedtem.

A „TISZANTUL“ TÁRCZÁJA.

Leánysziv.

Irta: Cyclamen.

Olyan izgatott volt már napok óta a szép kis Vári Anus. De már hogyis ne, mikor három nap mulva jön haza a fővárosból az ő aranyos Sándorkája, aki mikor elment innen, még afféle kis diák gyerek volt. Az igaz, hogy még Anus se viselt hosszú ruhát, még a haja sem volt kontyra rakva. De azért ők nagyon, de nagyon szerették egymást. Mikor Sándor elutazott akkor még csak nagyon jó barátok voltak, de azóta a barátságból a legmélyebb szerelem fejlődött.

És három nap mulva már beszélhet vele, a szemébe nézhet, oh mily boldog is lesz akkor az a kis szőke Anus. Azután mosolygó arcza gondolkodóvá vált.

— Vajjon Sándor is vágyik ő utána? Nem felejtette még el őt? Hátha ott abban a nagy városban valaki jobban megtetszett neki? De nem fűzte tovább e kellemetlen gondolatokat, örült a jelennek s bizott a jövőben.

Mikor Berki Sándor hazaérkezett, az íróasztalán kis borítékot talált, női irással neki czimezve. Kibontotta. Meghívó volt a másnap délután Váriék tartandó zsur-ra.

Sándor örömmel gondolt az Annusnál töltendő délutánra.

Mikor aztán toilette-jével előkészülve Váriék lakása felé tartott, utközben elgondolkodott azon, hogy fogja majd Annuskának megmondani, hogy még mindig szereti, jobban mint valaha. Aztán úgy szólt magában. Vajjon még mindig oly tiszta, oly szűzies? Nem lett e kaczér, kihívó?

Nem felelhetett a magamagának feladott kérdésére, mert az ismerős, kedves, kerítéses ház előtt állott. Benézett előbb. A kertből vidám kacagás hallatszott, világos ruhák sűrögtek, forogtak hajlongtak, mint mindmegannyi fehér lilium.

Egy égszínkének ruhás sugár leányalak vált ki a többiek közül. Az nem nevetett. Távol volt társnőitől és kezét szeméi elé ernyőként tartva, nézett a kerítés felé.

Sándor bár négy év óta nem látta Anust, különös érzés szállta meg a sugár leányalak láttára. Tudta, érezte, hogy ez ő. Annak kell lennie. Másnak nem lehet olyan szoborszerű alakja, másnak nem lehet oly tündéri járása. És a tündéri alak mindjobban közeledett a kerítés felé.

Sándort valami ellenállhatlan vágy vonzotta be a kertbe. Belépett. Gyorsította lépteit ő is, a leány is. Végre szemközt álltak egymással.

A leány szoborszerű szép volt mozdulatlanságában. Sándor pedig megbüvölten állt előtte.

Sohasem látott még ehhez hasonló szép termetet, ilyen bus-sötétkék szemeket és olyan égsötét haját. Azt hitte álmodik. De a távolról jövő zaj emlékeztette, hogy az a csodaszép tündéri jelenség él.

Aztán beszélni akart. De nem tudott egyebet mondani, csak remegő hangon mondta:

— Anus!

— Sándor!

És kéz a kézben, tekintetük egybeolvadva, haladtak a társaság felé.

És Annusba minden lépéssel több élet szállt. Először a bus szemek vidultak fel, majd ajkaira pajzán mosoly lopozkodott, végre a társasághoz érve vidám kacagással vitte Sándort és mutatta be sorra barátnőinek.

— Berki Sándor. Tudjátok az a kis Sanyi, aki 4 év előtt utazott el. Ugy-e, hogy meg nőtt, megfériasodott? No mulattassa a leányokat. Mutassa meg milyen udvarló lett a fővárosban. De jól vigyázzon magára. Hiába vagyunk mi falusi leányok, mégis megtudjuk ám itélni, ki az ügyes gavallér.

De Sándor még nem szabadult fel az igézet alul, folyton Annát nézte és egy szót sem szólt senkihez.

— Ejnye, de megijed a leányoktól — mondta Anna. — No jöjjön bemutatom őket sorra.

Ez a kis szőke itt Erdi Klára. Az a tüzes szemű komoly leány Vermes Olga. Amott a nagy tölgy tövében az az ábrándos kis fruska Sebes Ilon.

— Van-e földje Bagamérban?

— Igen, amit használok is, kivéve a legelőt, amit a fenyegetések következtében nem használhatok.

A jegyző vallomása közben több helyen könnyezett, ami a hallgatóság körében több ízben mozgást idézett elő.

A végrehajtó vallomása.

Kiss Géza végrehajtót hallgatták ki ezután úgy is mint panaszoszt s úgy is mint tény tanút, aki azt vallja, hogy két év óta végrehajtó, a történeteket úgy adja elő, amint azt a jegyző elmondta.

— Látta azt, hogy Balogh megfogta a csendőrök szuronyát?

— Igen.

— Meg tud arra esküdni?

— Igen.

— Fenyegette-e önt a tömeg azután, amikor megszurta Baloghot?

— Engem nem, hanem a csendőröket, akik már ekkor a tömeg közé akartak löni, hanem azt az én kéresemre nem tették.

A végrehajtást nem a Balogh ellenállása miatt hagyták abba. Vezetőkül Kida Józsefet, Eri Mihályt, Szabó Demetert, Vecsei Sándort és Szász Imrét nevezi meg. Lőcseit eleinte sehol sem látta, de amikor megtámadták a jegyzői lakot, akkor már izgatott.

— Lőttek-e a csendőrök?

— Igen a szobából kétszer, de senkit sem találtak. Az első lövés után félreverték a harangot. Mikor az ablakon kilőttek a csendőrök, akkor vége volt a támadásnak.

— Mi indította a csendőrséget arra, hogy ismét lőjjenek, amikor már menekültek?

— Minket vagy ötszázan kergettek s a csendőrök önvédelemből lőttek. Hogy kiket lőttek meg nem tudom, csak később hallottam. A csendőrök vagy nem tudtak, vagy nem akartak célozni, nagyon rosszul lőttek. A lövés után a tömeg hátra maradt,

Ügyész: Miért nem menekült el a jegyzői lakból előbb?

— Mert féltem, kint nem volt senkinek sem biztonságban az élete.

Ezután a védő intézett még néhány kérdést a vádlotthoz, ami után a csendőröket hallgatták ki. A csendőrök egyenruhában jelen-

tek meg s mindketten majdnem szóról-szóra egyformán vallottak.

Mátyus Sándor csendőr vallomás.

— Miért volt kint Bagamérban?

— A végrehajtásnál voltam kint.

— Miért hívták ki a csendőröket?

— Azért mert a nép hangoztatta, hogy nem sokáig lesz már így, mert jönnek a szociálisták.

— Milyen ellentállással találkoztak Baloghnál?

— Nem akartak fizetni, mert mint mondta, már kifizette. A buzát elvinni Balogh nem engedte, később azonban, amikor hazulról elment, kivittük a buzát.

— Részt vett Vecsei az ellenállásban?

— Igen, azt mondta, nincs olyan csendőr, aki elvinné a zálogtárgyat, mert Balogh nem tartozik. Azután később a zsáknál feltenni nem engedték. Én erre azt mondtam: A törvény nevében engedjék a zálogot elvinni, de ők tovább is ellenállottak, sőt Vecsei a szuronyomat is megfogta. Ekkor a bajtársam keresztül szurta Baloghot. Akkor már voltak ott vagy huszonöt, sőt már voltak izgatók is, de hogy kik voltak ott, azt nem tudom, mert nem ismerem őket. Később azután kitört a lázadás. A tömeg szerinte 4—500 főből állhatott.

Ezután a lázadást úgy adja elő, mint azt az előbbi tanuk.

— Lőttek-e a tömegre?

— Igen.

— A levegőbe lőttek vagy pedig a tömegbe?

— A tömegre, de a golyó az ajtó miatt nem talált.

— Fenyegetőztek az emberek?

— Igen, azt mondták: *Még ma csendőr vért iszunk s végrehajtó húst eszünk.* Hetet lőttünk, de csak két embert találtunk. Mi önvédelemből lőttünk.

— Volt-e szándékuk találni?

— Igen, csak azért nem találtunk több embert, mert egy fa felfogta a golyókat

Korsós Imre csendőrkaplár ugyanazt vallja amit Mátyus Sándor.

Ügyész Korsóshoz: Fegyver használatáért volt-e önök ellen vizsgálat?

— Igen.

— Be van az már fejezve?

— Be

A csendőrök kihallgatása után az elnök felolvastatta a helyszíni jegyzőkönyvet, majd az orvosi látelleletet olvasták fel, ami után fél 6 órakor az elnök a tárgyalást mára elhalasztotta.

Ma megkezdik a vádlottak kihallgatását.

Választók irtása.

A csaczi választókerületben a választók névjegyzékének kiirtása, mint a »Nyitramegyei Szemle« írja, megtörtént Szeghy János főnöksége mellett. Segédkeztek neki dr. Hübsch Adolf és Csacsala János jegyző. A belügyminiszter áprilisi rendelete hekuba volt nekik, ők a tavalyi cenzushoz ragaszkodtak és 2 frt 50 krt vettek irányadónak. A csaczi választókerületben a legmagasabb cenzus vétetett, noha már Vizsokán — mely nem tartozik e kerületbe — 1-22 volt a cenzus. Minden utkaparót, váltóórt, vasuti szolgát beírtak. Hiába volt minden föl-szólamlás, Szeghy János így akarta. A segédjegyzőket pl. Baltay Géza, Pongrácz, felvette, míg segédlelkészeket kihagyott. — Ez türehtelen állapot Szeghy főbíró azt mondja, hogy a liberálisok úgy tartják fenn magukat, a hogy tudják.

ORSZAGGYÜLES

A képviselőház ülése.

Budapest, június 13.

Elnök Berzeviczy Albert bejelenti néhány község kérvényét a földadó leszállítása és a börzeadó behozatala tárgyában.

Felolvastatván a betegápolási költségekről szóló javaslat és a Ház többsége a javaslatot harmadszori olvasásban elfogadta.

Báró Fejérváry Dénes honvédelmi miniszter a pénzügyminiszter helyett beterjeszti a boritaladónak Horvát-Slavonországban leendő behozataláról szóló törvényjavaslatot.

Komjáthy Béla kifogásolja, hogy a javaslat beható tanulmányozására nem volt elég idő, azért ennek a tárgyalását későbbre kéri áttenni. A holnapi tárgyalásba csak azok egyezhetnek bele, akik ugyanis más után indulnak.

Elnök. Ne tessék mindjárt támadólag föl-lépni.

Fejérváry: A javaslat pénteken lett be-

Végre felbomlott a varázslat és Sándor meg élénkült. Kellemesen telt az idő. A leányok meg szinte ünnepeletek.

Aztán szétszórt a társaság a kertbe. Kiki kedve szerint sétált abba az irányba, ahová neki tetszett.

Sándor ismét Anussal sétált. Hallgattak.

Majd Sándor hirtelen megfogta a leány kezét, átkarolta annak karcsu derekát, s fékezhetetlen szenvedélyvel borította el csókjaival a márvány arcot.

A leány vadul szakította ki magát a férfi karjai közül, szeméi csillogtak a dühtől és megvetőleg nézett végig Sándoron.

A férfi megijedt e tekintettől. Tudatára ébredt annak, hogy mit tett. Közeledett a leányhoz és ezt suttozta.

— Bocsáss meg. Szeretlek örültem. Szépséged megbűvölt. Tekinteted elvette eszemet.

A leány már mosolygott. Meg volt bocsátva — talán szíve mélyében nem is haragudott. De azért a férfi szavaira komoly arcot akart ölteni s nevetését alig tudta visszafolytani, mikor ezeket mondta:

— No ne mondja. Az nem illik.

Aztán folytató a férfi.

— Soha leány még olyan benyomást nem tett rám, mint maga édes. Egyedüli boldogságom és életcélelőm magát birni és boldogítani. Ugy fogunk élni, mint a galambok.

És kitudja meddig szötte volna a terveit, ha a leány csengő kacagása félbe nem szakítja.

— Ugy sem hiszem, nem hallgatom azt a sok bolondságot, amit maga beszél. Lehet, hogy már holnap más valakinek fogja ugyanezt mondani.

Sándort elkeserítették a leány szavai.

Hát nem bizik bennem? gondolá.

Egy tisztásra értek, hol terített asztal várta a társaságot. Körülték az asztal mellett arra felleltek volna szólítva, úgy elváltak fáradva a hosszú sétától.

Annusnak a házi kisasszony szerepét kellett vinnie, — távoznia kellett.

— Sándor, most én pár percze itt hagyom magát. Nézze ott az asztal végén azt a feketeszemű hamis kis leányt, Sipos Emma, menjen addig oda, jól fog vele mulatni.

És Sándor odament. Eleinte vontatottan társalgott bájos szomszédnőjével. Később megélénkült. Jól esett neki beletekinteni azokba a kacagó, fényes szemekbe. És csupa véletlenségből jobban beletekintett abba a csillogó szempárba, mint ahogy kellett volna, mint ahogy szabad lett volna . . .

És ezentul Berki Sándor ritkább vendége lett a Vári háznak, annál inkább lehetett őt Siposéknál találni. Már itt-ott suttozni is kezdtek. Mikor lesz már a nyilvános eljegyzés.

. . . Szép pár . . . Jó parthiet csinál a Sipos kisasszony . . . és legtöbben azt mondták: . . . Szegény kis Vári Annus. Hej! mennyit

szenvedett az a leány! Szerette azt a férfit jobban mint ahogy saját magát, mint az életét.

Eleinte nem hitt a szóbeszédnek, vagy nem akart hinni. De később maga győződött meg annak igaz voltáról.

Már a lapok Sipos Emma és Berki Sándor esküvőjét hirdették.

Anna ennek láttára eszméletét veszté. Aztán hirtelen erőmegfeszítéssel magához jött.

— Az aljas, a nyomorult!

Megirom neki, legalább hadd tudja megnyit szenvedek és fogok szenvedni. Hadd bántsa a lelkiismeret örökre, hogy ne tudja élvezni boldogságát soha.

Aztán még ezt is gondolta: Ha egy férfi ilyen nemtelen dolgot egyszer elkövet, meg teszi másodszor is! Igen, igen! meg is fogja tenni. De mi lesz azzal a másik leánnyal, akit már akkor magához fűzött szerelmi esküvel örökre. Hah! Tehát az is meg fogja kapni büntetését az én szenvedéseimért. Ugy kell neki! Hadd éljen ő is azok között a pokoli kinok közt, amelyek most őt égetik.

Aztán hirtelen felkiáltott:

— Nem, annak nem szabad megtörténnie, a leány nem hibás.

S a levélpapírra e pár szót vetette:

— A másikat jobban szeresse, mint Annát szerette.

S a levél elküldése után nyugodt lett.

nyújtva. A lapok irtak róla. Az aratás is közeledik, kérem ugyan ezért a Házát, hogy járuljon hozzá a javaslat holnapi tárgyalásához. A Ház e szerint határozott.

Elnök: Legközelebbi ülés holnap d. e. 11 órákor.

A csongrádi plébános ügye.

Ezután *Sima* Ferencz sürgős interpellációja következett. *Hegyi* Antal csongrádi plébános az ellene emelt vádban nem találtatott vétkesnek.

A csongrádi főszolgabíróóság ekkor az ügyet bünyefnyitó utra vitte, a szegedi törvényszék a plébános lakását esendőri fedezet alá vette. Valahányszor politikai kérdéssről van szó, a szegedi törvényszék mindig ilyen ítéletet hoz. A választások alkalmával letartóztatták az ő volt választási elnökét is. Kérde, van-e tudomása a bel- és igazságügyiminiszternek a jogtalan letartóztatásról.

Gajári Ödön személyes kérdésben mondott pár szót.

Az ülés 1 órákor végződött.

Kézmű-ipar jövője.

Gutenberg Pál felolvasása.

Kevés, igen csekély számú közönség hallgatta végig a *Gutenberg* Pál érdekes felolvasását a kézműiparról. A kereskedelmi csarnok szinte kongott az ürességtől. Ez a jelenség pedig, amidőn a levegő telve van fontosabbnálfontosabb gazdasági kérdések megoldásával, nem igen biztató jövőnkre nézve. Beigazolt az a panasz, hogy közönségünk nem érdeklődik a gazdasági kérdések iránt, sőt előtte szinte megfoghatatlannak látszik az angol vagy amerikai, a ki 3—4 órás értekezést a bimetallizmus kérdéséről folytonos érdeklődéssel hallgat végig. Szörnyűséges türelem ez! Nálunk ha a közönségi költségek mind a száz perzentjét is a nyakunkra tolják, még az esetben is kétséges, hogy eszmélne ami közönségünk a nagyon is kézzel fogható gazdasági tényre.

E nézetének a felolvasó, aki különben száraz tárgyában az érdekeltséget mind végig tudta tartani — kifejezést is adott némiképp.

Utál mindenek előtt azon érdekes jelenségre, hogy az ipari munka bajai nem csak a jelen században tüntek fel, hanem már igen régen, századok előtt megvoltak. A német iparos városok, melyek már igen régen üzik az ipart végig élték az ipari munkáviszonyok minden bajait, azon bajokat, melyek ma már az egész világot meglepték. Hogy most sokkal több a feljajdulás, siránkozás a munkás viszonyokat illetőleg, annak oka az, hogy az ipar most egyes helyeken van koncentráva s a nagy központok a haladás minden viszonyaival össze kapcsolva vannak s így tágabb körben fejlődnek azon bajok, melyek a régebbi időkben egy szűk körben emésztdtek.

Az ipar élet koncentrációja az oka tulajdonképpen e bajoknak, mert a tömeges fogyasztást csak e nagy termelésű gyáripar volt képes kielégíteni és az a kézmű-ipart elnyomta. De nem ölte ki teljesen. A kézmű ipar megvan, de csak azon szűk korlátok között, melyekben századok előtt volt. Fentartották pedig olyan természetű momentumok, melyek ezután is, bár mely mostoha viszonyok közt, megfogják védeni.

Ilyen momentum, hogy a kézműipar helyi és személyes igényeket elégít ki. A ruha készítésben péld. mindenkor a kézmű ipar fog dominálni.

A kézmű ipart azonban egy új veszedelem fenyegeti: az újabb verseny, mely elő áll az által, hogy olcsóbb munkaerő lép sorom póba: a nő. Az élet nem kérde, hogy ki produkálta az iparcikket, hanem csak azt nézi, hogy olcsóbb. A nem régen tartott ankétek borzalmas do-

gokat mondanak a nők ipari foglalkozásáról. Bécs város kisebb fém-gyáraiban a legnehezebb munkákat végzik a nők. Ezen baj ellen nincs más gyógyszer, mint hogy az állam erővel vezeti a nőt elhagyott foglalkozásához. Hazánkban még ugyan nincsenek így elfajulva a viszonyok, de haladnak felé. A földműves elem tolul a városokba és megteremtődnek az ipari központok.

Ha e bajoknak elejét akarjuk venni, úgy igyekezzünk saját magunk kielégíteni szükségleteinket. Ha az iparos elem boldogulni akar, legyen egyszersmint kereskedő is és a fogyasztók egyrészt a maga részére kösse le. Ha a lokális ipar boldogulni akar, kapcsolja magát össze a mezőgazdasággal. Vegye igénybe a szövetkezést, mely csaknem biztosítja az idegen verseny ellen.

Az egyéni szükségeknek szolgáló ipar mindig vezetni fog, különösen a műipar, mely szükségéggé kezd válni.

Az érdekes felolvasáshoz a jelen levő szakfériak melegen gratuláltak az ipari viszonyokban gazdag tapasztalatokkal rendelkező felolvasónak.

UJDONSÁGOK.

TÁJÉKOZTATÓ.

Június 15. Katholikus Kör junialis a Püspök fürdőben. Június 15. A biharmegyei gazdasági egyesület gyűlése Nagy Sándor-utca (Eleméry-ház.)

Régészeti és történelmi muzeum (Schlauch park) nyitva minden vasár- és ünnepnap d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 3—5-ig 10 kr-ért. Kedden és csütörtökön d. u. 3—5 óráig 20 kr-ért. Más időben 50 kr.

* **Urnapi — Ujvárosi.** Az ujvárosi plebánia ősrégi szokása szerint vasárnap tartotta meg az Urnapi ünnepélyt. A szent misét teljes segédlettel *Vinkler* József cz. püspök, kanonok tartotta, mely után az ünnep tárgyról a legméltóságosabb Oltári szentségről tartott szent beszéd következett. Predikáció után körmenetre indult a hívek óriási tömege, *Vinkler* püspök czelebrálása mellett. Az Immaculata intézett apró növendékeinek fehér ruhás, koszorú csoportjai liliumokat és jelmondatos zászlócskákat vittek kezükben. A katonaság egy dísz századdal és teljes zenekarával vett részt az ünnepen. Ki kell emelnünk a katonaság tapintatát, mely a fordulásokat is úgy csinálta, hogy tolongás vagy zavar a körmenetben nem fordult elő.

* **A budavári plébániai állás.** Vaszari Kolos hercegprimás ma küldötte át a székes főváros törvényhatóságához a budavári plébánosi állásra pályázók névjegyzékét az okiratok melléklésével s egyttal zárt levélben mellékelte az ő jelöltjeinek a neveit. A hercegprimásnak a kandidálás tartalmazó levelét annak idejében a székes fővárosi kijelölő választmány ülésén fogják felbontani.

* **Szent Antal a lourdesi zarándokoknak.** Vasárnapi számunkban megirtuk, hogy az az öt zarándok, kik erős hittől, akadályokat nem ismerő bizalomtól vezetettve f. é. május 5-én indultak el Nagyváradról, hogy gyalog szerrel zarándokoljanak az Isten atyjának kiválasztott kegyhelyére a Pyreneek franciaországi oldalán levő *Lourdesba, Ce Teil D'Ardecheből.* — Lyontól délnyugatra fekvő helyiség — levelet küldtek, melyben elpanaszolják, hogy a hosszú fáradságos ut és nélkülözés elcsigázta testüket, kevés pénzük pedig elfogyott és csak a könyörülő szívek irgalmassága segíthet rajtuk, hogy haza kerülhessenek. Tegnapi *Szent Antal* napján, *Szent Antal perselye* nyújtotta nekik az első segítséget. A helybeli

kapuczinus atyák templomában ugyanis néhány hónap óta be van már hozva *Szent Antal* perselye, melyből az inséges időkben a szegényeket segítyezik a derék szerzetesek. Mikor a lourdesi zarándokok elindultak 15 frtot adott nekik a házfőnök a perselyből, tegnap pedig 10 frtot adott át az ujvárosi plébánosnak, hogy küldje el a szegény, bajba került zarándokoknak s megígérte, hogy ha a napokban több gyűlne be, azt is át fogja adni e célra. Ezen kívül egy jótékony főpap 10 frtot, *T. T.* 2 frtot, dr. *Székely* István, dr. *Némethy* Gyula, *Makucz* Ernő és dr. *Schweiger* Ede 1—1 frtot adtak át lapunk szerkesztőjének, hogy juttassa azt el a zarándokok kezébe.

* **Biharmegye közgyűlése.** Holnap szerdán délelőt tartja Biharvármegye törvényhatósági bizottsága rendes nyári közgyűlését. A tárgysorozatba 333 ügydarab van felvéve, természetesen annak felé községi számadás a mely felett pár pillanat alatt végeznek. Vár azonban több kiváló fontosságú kérdés is megoldásra. Lesz egy választás, a *Moizes* Imre ülnökké választásával megüresedett alpenztárnoki állás betöltése. Mint halljuk a választás egyhangulag fog történni s mostani helyettes alpenztárnok *Jellinek Géza* lesz egyhangulag megválasztva. A megyei tisztviselők drágasági pótléka szintén kiválóbb ügy.

* **A magyar kir. erdészeti akadémia tanulmányuton.** A magyar királyi erdészeti akadémia harmad- és negyedéves hallgatói *Fekete* Lajos főerdőtanácsos, *Vados* Jenő és *Czibi* Lőrincz erdőtanácsosok, akad. tanárok és *Tuzson* János tanársegéd vezetése alatt tanulmányi utat téve, megsejmeltek N.-váradon a m. kir. államvasutak telítő telepét, azon *Bozóky* Alajos m. kir. államvasuti főmérnök szolgált felvilágosítással. A déli órákban a társaság a nagyváradi. I. sz. püspöki uradalom *Hályó* község, illetve Püspökfürdő környékén telepített fenyves ültetvényeket, a Somlyó-hegyen fekvő tölgyes erdőt szemlélték meg *Balzely* István uradalmi erdőmester s az erdészeti személyzet kalauzálása mellett. Este az egész társaság bibornok püspökünk Ö Eminenciája vendégszeretettel vették igénybe. A vacsora alatt a harmadik fogásnál *Bozóky* A. vasuti mérnök állott fel, a virágról vett hasonlatot, hogy aki azt szereti, rossz ember nem lehet, az erdészeknek jó embereknek kell lenniök, mert a fát szeretik, a mely termeli a virágokat. Szeressék is a fát és a földet, melyben az terem, mert ez a föld a haza. Poharát emeli a selmeczi tudós tanári karra és a növendékekre. *Fekete* Lajos főerdőtanácsos *Schlauch* Lőrincz bibornok-püspökre mondott köszöntőt, mint az erdészet igazi atyjára. Azután *Konzerv* Géza harmadéves akadémikus mondott köszönetet társai nevében. A társaság fesztelen jó kedvvel éjjelig maradt együtt, amikor is Kolozsvárra indultak tanulmányutjuk folytatására. A menü kitűnő volt.

* **A villamvasut tervei.** A villamos vasut építésének a kérdése nagyon soká húzódik; a miniszter elhatározásáról még mindig nincs biztos tudomásunk. Dr. *Bulyovszky* József polgármester ugyan akként nyilatkozott, hogy a miniszteriumban az illető szakreferenstől megnyugtató értesülést nyert. Ez azonban nagyon gyenge vigasztalás, mert az építés megkezdése még mindig késik. Munkás viszonyainkra pedig beláthatatlan előny lenne a nagy szabású munkálatok megkezdése. A budapesti társaság már teljesen elkészült a tervekkel s tegnap leküldötte a tanácshoz.

* **A hadapródiskola környéke.** Király Ö Felsege nagyváradi látogatása alkalmából Kertutca végén az utat félkör alakban építették s a térséget rendezték. A hadapródiskola főépülete a négyszögű terület egyik sarka felé ferde

alakban van építve s teljesen Kert-utca felé néz a homlokzat. A honvéd parancsnokság megkereste a várost s kéri, hogy az utat Kert utcától a hadapródiskoláig egyenes vonalban építse ki s akkor éppen szemben lesz az ut az iskola épülettel.

* **Főuri nász.** A 7. Vilmos német császár nevét viselő huszárezred egyik deli főtisztje *Strada* Gyula főhadnagy, *Strada* Béla kir. tanácsos jász-nagy-kun-szolnok megyei nagybirtokos fia tegnapielőtt jegyezte el gr. *Degenfeld* József Debreczen város főispánjának nagyműveltségű, bájos leányát: *Marianne* grófnőt.

* **A miniszter küldöttjének elismerése.** Podhorsky László miniszteri titkár, a központi statisztikai hivatal küldött vizsgálója, tegnap Nagyváradon időzött s megvizsgálta a nagyváradai anyakönyvi hivatalt. Az anyakönyvek szép rendben való vezetéseért, de különösen a statisztikai ügy szakzerű és minden tekintetben megfelelő ellátásáért teljes elismerését fejezte ki.

* **Halálozás.** Vettük a következő gyászjelentést.

Bartha Miklós, Bartha József és Bartha Sándor a maguk és rokonaik nevében mély megismerodott szívvel jelentik felejtetellen nagybátyjuk és nevelő atyjuk s a legjobb rokonnak Bartha Antalnak folyó hó 11-én este 10 órakor, élte 61-ik évében szívszélhűdés következtében váratlanul történt gyászos elhunytát. A megboldogultnak hült tetemei folyó hó 13-án d. u. órakor fognak Bihar-megye központi kórházából az evang. ref. egyház szerint megáldatni s a nagyvárad-olaszi sarkertben örök nyugalomra helyeztetni. Nagyvárad, 1898. június hó 12-én. Áldás és béke emlékére!

* **Pályázat a hadapródiskolába.** Nagyvárad városa tudvalevőleg 8 alapítványi helyet létesített és pedig akként, hogy évenként fokozatosan 2—2 növendéket vesznek fel, míg a 4-ik évben mind a 8 hely belesz töltve. A városannak rendje és módja szerint meghirdette a pályázatot, de nem látjuk azt az érdeklődést a szülők körében, a milyent vártunk volna. Alig egy-két pályázati kérvény érkezett be a városhoz. Pályázni még mindig lehet.

* **Esküvő.** Dr. *Esterházy* László Kolozsvár város főjegyzője tegnapielőtt tartotta esküvőjét *Soós* Gizella kisasszonnyal.

* **Szent István szobra.** Az első magyar király megkoronázásának két esztendő múlva lesz kilencszáz esztendeje. Ezt a nevezetes évfordulót a hercegprímás a Szent István-társulattal egyetértve azzal óhajtaná megünnepelni, hogy Szent István király szobrát 1900-ban leplezzék le és pedig a királyi vár kápolnája előtt. A primás e szerint lemond arról az első tervről, hogy a Mátyástemplomnál a Halászbástyára állítsák a szobrot. A szoborra már kilenczvenhétezer forint van együtt s a Szent István-Társulat a napokban átír a fővároshoz és megindítja a mozgalmat, hogy első királyunk szobrát 1900-ra föl lehessen állítani.

* **Benczur Gyula egyházi képei** Benczur Gyula, a festőmesteriskola igazgatója a lipótvárosi Szent István-bazilika számára nagyszabású oltárképet fest, mely a szent misének hat fő részét tünteti föl allegorikus jelenetekben. A mester a kép színvázlatait megfestette s most készíti a nagy kartonokat, amelyek alapján Velenczében az egész nagy festményt mozaikban megörökítik. A nagybecsű képet a székesfőváros rendelte meg a bazilika számára.

* **Belényes vásárvámja.** Belényes község képviselőtestülete a község végén levő vámháznál azok után az áruk után is szedtek vásárvámost, a melyek a piacon ki nem rakatnak. A vámszedési jogot Belényes állítólag még II. Józseftől nyerte. A miniszter most egy leiratában kijelenti, hogy az ilyen természetű vámszedés a behozatali vám jellegével bir, csak kormányhatósági engedéllyel gyakorolható. Felhívja a miniszter a királyi okmányok bemutatására.

* **Bicikli elgázolás.** Az utóbbi időben gyakran érkeznek panaszok a biciklisták ellen, akik úgy látszik, hogy egészen megfedkeznek arról, hogy a miniszter a múlt eszten-

dőben kiadott egy rendszabályt a visszaélések megállítására. Vasárnap délelőtt ismét szerencsétlenség történt a Nagy Német-utcán, ahol az apácza zárda előtt egy vigyázatlan ember gyors menetel közben elütött egy hat-hét éves kis leánygyermeket, aki sérüléseket is szenvedett, a biciklis ur pedig menekülni próbált — rendes szokás szerint — ez alkalommal azonban ez nem sikerült, mert utólérték s feljelentették a rendőrségen. Reméljük, hogy a rendőrség a lehető legszigorubbán fog eljárni a vigyázatlan emberrel, mert ez nem az első eset. Különbö a rendőrség szigorubbán végrehajthatná a miniszteri szabályrendeletet, mert ez idő szerint hiába vannak a séta tereken kint a »Tilos a biciklizés« feliratu táblák, mert azt nem igen respektálják.

* **Tolvaj cigányok.** F. évi június 8-ikán egy cigány karaván vonult keresztül Méhkerék községén, kik közül Kovács Mária 16 éves és Kovács Ilona 14 éves cigány hajadonok kártyavetés ürügye alatt számos házakhoz bementek és sok helyről mindenféle tárgyakat elloptak: ruhaneműeket, pénzt stb., amihez csak hozzáfértek és még aznap a községből gyorsan eltávoztak. A jelentkező több panaszos káros feljelentésére sikerült a sarkadi csendőrségnek a karavánt Okányban utólélni és az elloptott holmik nagy részét elkobozni. A fenti 2 cigányleányt a nagyszalontai kir. járásbíróság fogházába kísérték.

A háború.

Budapest, június 13. (Saj. tud. távirata.) New-Yorkból sürgönyzik: Tampából érkezett levél szerint Schaffer tábornok hadserege szerdán szállott 30 gőzhajóra élelmi- és löszerekkel és lovakkal. A hajók már indulásra készen állottak, mikor a kormánytól távirati parancs érkezett, hogy a hadsereg maradjon még a kikötőben. Hire járt, hogy négy spanyol hajót láttak és a kikötőben megtették az intézkedéseket, hogy visszaverjék a spanyol torpedó naszadok esetleges támadását. A nagy hőség következtében 14 ló elhullott; a többi csütörtökön kiszállították a hajókból. A legénység a hajókon maradt, ahol összezsúfolva, a nagy hőség miatt sokat szenvedett.

Budapest, június 13. (Saj. tud. táv.) A »New-York Herald« washingtoni távirata szerint Schaffer tábornok hadserege szombaton mindenesetre elindul Key-Westből.

Budapest, június 13. (Saj. tud. táv.) Kingstonból érkezett távirat szerint a »Vizen« amerikai ágyunaszád Asserado-ban 400 puskát, 5 tonna élelmiszert és 60,000 darab töltényt szállított partra a Kuba délkeleti részén fekvő felkelőknek.

Budapest, jun. 13. (Saját tud. táv.) A Fabra-ügynökség június 8-áról Manilából érkezett magán táviratot közöl, amely az ottani helyzetet jobbnak mondja és kijelenti, hogy bár Manila tartomány felázadt, a főváros el van tökéve az ellentállásra. A közhangulat emelkedett. Az erődítési műveket megerősítik, új önkéntes zászlóaljkat szerveznek. A felkelők még nem merészelték Manilát megtámadni, ahol hét hónapra való eleség van. Dewey tengernagy sem intéz támadást addig, a míg sötétséget nem kap.

Budapest, június 13. (Saj. tud. táv.) Madridból sürgönyzik: A »Herald« több iratot közöl a Filippi-szigetek lázadására, nevezetesen a köztársaság ideiglenes megalakítására vonatkozólag. Holnap a kamarában a Filippi-szigetek ügyében igen élénk vita várható.

Budapest, jun. 13. (Saját tud. táv.) A »New-York Herald« washingtoni távirata szerint **Manilla** megadta magát.

SZINHÁZ.

Bál után. Bajazzók.

Örvendetes eredményt és sok jót produkált tegnap este a társulat, A Bajazzók jobb előadását az Operaházban sem kívánhatjuk. *Leoncavallo* mesterművét vidéken sehol nem interpretálják így. És ez nagy szó. *Stefanidesz* karmester virtuózus dirigensnek és első rendű kart-tanítónak bizonyult tegnap. Szó nem fér ahhoz a művészi összjátékhoz, a mit tegnap a zenekar művelt, különösen a második felvonás nyitányában, — de szintugy igaz az is, hogy akármelyik szinpadnak becsületére válnék az első felvonásbeli csimpolya-kórus, olyan remek színezéssel és olyan jóleső biztossággal adta elő az énekkar. Szólam vezetésben meg egyáltalán páratlan *Stefanidesz*. *Mezey*-t (Canis) ily preczizitással rég hallottuk énekelni, ily kitűnően játszani pedig talán soha. A mit első felvonásbeli nagy magán-áriájában és második felvonásbeli játékaival produkált bizony elementáris volt. Ugyanugy *Székely* I. is (Nedda). Tőle azonban rossz néven vesszük, hogy *Tonió*-val (Fehér) való nagy jelenetét a drámai erő híján jóformán elejtette. *Kassay* (Silvio) a hangjának megfelelő kis karakterű szerepben nagyon hálás sikereket ért el. *Fehér*, J. rutinos, előkelő izlésű énekes, gyönyörű, lágy és hajlékony bass-baritonja van, — csak hogy nem tudja még azt, hogy a bódé akusztikája feltétlenül megköveteli az énekestől, hogy az emeleti páholyoknak énekeljen, különben elvész a hangja. Így azután *Fehér* a ki sokszor valósággal a zenekarba énekel, nem tudott az erős zenei falon áttörni hangjával. Belépőjéért nagy és szívből jövő tapsvihart kapott, a mire rá is szolgált. A második felvonásbeli énekéért bizony még nagyobb tapsviharra is reászolgált; mert amit itt produkált, az egyszerűen fényes valami volt. Maszkja azonban nem valami szerencsés volt. A mi a darab kiállítását és a diszleteket illeti, azok bizony tultesznek a m. kir. Operaház e némű diszletein is. Rendezés kitűnő csak a végjelenet volt olyan kefe-forma. Általán a nagy számu publikum méltán és joggal kereshette meg tegnap ily nagy foku érdeklődéssel a színházat, mert kitűnő előadást láthatott. Mindent értünk különben csak a Bál után szinrehozását nem. *Baróti* Irmát kedves naivanak ismerjük és eléggé is ismerjük. Mire való hát ilyen rém hosszú és bizony unalmas magánjelenetben próbára tétetni vele a közönség türelmét. Meggyőződünk, hogy sok hangja van a színezéshez és biztosan mozog a szinpadon no meg, hogy kiváló odaadással az intendansi páholyok játszott, végezetül pedig, hogy csinos csokrot kapott. Hát ez mind igen csinos így egy csomóban. —

Nebántsvirág. Vasárnap délután meglehetősen ház előtt, megrövidítésekkel került színre negyedszer a »Nebántsvirág« a multkori szereposztása. Az előadás a vasárnap délután előadások nivóján állott. Igen vontatott volt s kivéve *Perényi Margitot* a többi szereplők nem nagyon erőltették meg magokat.

Diplomás kisasszonyok. Vasárnap este adták másodszer ezt az összeszedett jóízű boldonságot meglehetősen teltház előtt. A szereplők ismételtlen igyekeztek azon, hogy a közönség jól mulasson, ami sikerült is nekik, mert mindvégig jó hangulat uralkodott a néző tereken. A szereplők közül *Marosi Adél*, *Mik-*

lősi Ilona, Vendrei, Margó Zelma és Nyárai, egymást igyekeztek felülmulni játékkal. Jól játszott valamennyi.

Színhazi hírek. Ifj. Fromont és id. Rister dráma 5 felvonásban kerül ma kedden színpadra. A darabban az egész drámai személyzet részt vesz és mindegyik megtalálja az ambíciójának megfelelő hálás szerepet. Hatala Gy. Laczkó A. Miklósi J. Szilágyi B. Váradiné, Bartos, E. Kovács, Ödry, Szentgyörgyi, Tompa és Vendrei állanak ki tehetségük legjavával a sikerért. Holnap szerdán «A varázsgyűrű» adják negyedszer az utóbbi szereposztással.

Leszkay társulatának Gyulán. Leszkay társulatát, mely Gyulán a Göndöcs népkerti pavilonnak színházzá átalakított nagy termében tartja előadásait, a közönség igen szép pártolásban részesíti. Csaknem minden este telt ház előtt játszanak. A gyulaiak örülnek rajta és meg is becsülik ám, hogy a vidék e legelső társulatának művészi magaslátán álló előadásait élvezhetik. Nagy sikert ért el a társulat a Folt, a mely tisztit, Kék asszony, Ördög mátkája, Kukta kisasszony darabok művészi előadásával. Csak azt sajnálják a gyulaiak, hogy ettől a művelőzettől e hó 20-ikától kezdve meg lesznek fosztva, mert akkor a társulat Kassára megy át, hol a Leszkay által épített új nyári színpad már készen várja őket. A társulat Leszkay jó hírnevének megfelelőleg, most is művészi erőkből áll. Kedvence a közönségnek *Rontai Boriska*, ugyszintén *Galassy Paula*, kik, ha nem is rendelkeznek oly nagy terjedelmű és fenomenális hanggal, de eleven játékkal és kellemes énekükkel még nyílt színen is tapsra ragadják a közönséget. *György Ilona* művészi alakításával hat. Nagy hatást ért el különösen a Folt, a mely tisztit darabban. Jeles erők még; *Bácsné, P. Szép Olga, Mészáros Giza*. A férfiak közül kiváló: *Keszler, Pintér*, a két *Polgár, Szendrei, Déri, Bács*. A kar személyzet és a zenekar játéka is kitűnő, mely *Müller Ottó* karnagy művészi vezetését dicséri.

Előadásra a legjobb darabokat választotta Leszkay. Eddig előadásra kerültek a fentemlített kivül: *Coullisset ur, Nő szabó, Talmi hercegnő, Katonadolog, Virágcsata*.

Ha a kolozsvári társulat jövőre is Váradon marad, arra az esetre Leszkaynak az a terve, hogy Aradnak, Kassának, Egernek és Gyulának egy szini kerülettel való egyesítését szorgalmazza. Ha ez sikerül, akkor Gyulán is épített egy nyári színpadot, mert a mostani játszóhely színelőadásokra nem alkalmas, szűk, úgy, hogy sokszor nem képes befogadni a közönséget.

MULATSÁG.

A holnapi junialis. Minden előzetes jel arra vall, hogy a Katholikus Kör holnapi junialis a táncmulatságok legsikerültebbje lesz. A városzerte megnyilatkozott élénk érdeklődés maga is kezesedik arról, hogy nagy számmal keresik majd a városunk színe-javát tevő legjobb családok a Katholikus Kör mulatságát. Hogy azután jókedvben és főleg tánczosban ne legyen hiány, arról a rendezőség felel, a mely megtett mindent, nem kimélt sem fáradságot, sem áldozatot, csak hogy a Kör mulatságainak eddigi örvendetes jó híréhez illő junialist rendezhessen. Így azután nyugodt lélekkel nézünk mi is a holnapi mulatság elé, a mely hogy felejthetetlen jó emléket ébreszsen minden jelen voltban még akkor is, ha már lejajlott a mulatság, még akkor is, mikor rég elhervadt az a bizonyos mellesokor és még akkor is, mikor fázósan konstatáljuk, hogyime itt az ősz. Nagyvárad szépei, nyitva a pálya; fel hát, a Püspök fürdőbe, abba a bálba, amelynél jobb bajosan lesz még egy e nyárba!

A réti népkör mulatsága vasárnap folyt le a kör helyiségében illetve udvarán. Dacára a rossz időnek, a mulatság kitűnően sikerült. Már kora délután gyülekezett a mulatui vágyó fiatalság és megkezdődtek a levelezés, kakasütés és egyéb szórakoztató mulatságok. — A minden ízében sikerült kis mulatságon — melyen a legjobb hangulatban a hajnali órákig táncoltak együtt — a következők voltak jelen:

Asszonyok: Gábor Jánosné, Karsay Lászlóné, Csepp Györgyné, Papp Lajosné, Kéri Gézáné,

Mihók Jánosné, Zagyva Imréné, Székely Károlyné, Plander Sámuelné, Kemenszky Bertalané, Horváth Józsefné, Krizset Vilmosné, Nagy Istvánné, Jankay Mihályné, öz. Szabó Jánosné, Rákosi Károlyné, Denderle Antalné, Reich Antalné, Zsiskov Rudolfné, Koszti Jánosné, Korbita Károlyné, Farkas Józsefné.

Leányok: Gábor Juliska, Karsay Margit, Biró Etelka, Korbita nővérek, Köhalmi Piroška, Némethy Jolán, Primusz Gizella, Szepessy Anna, Nagy Ilona, Széles nővérek, Zsiskov Etelka, Jankay Erzsike, Mihók nővérek, Szabó Etelka, Tóth Etelka, Rákosi Mariska, Berde Erzsike, Szabó Mariska, Tarpay Juliska, Rákosi Anna, Gulyás Etelka.

Az 48-as Népkör junialis. Kedélyes, pompás nyári mulatságot rendezett vasárnap este a nagyvárad 48-as Népkör *Kárger* Sándor szép kerti helyiségében. A tágas üvegterem megtelt tánczó fiatalsággal, míg a terasz és az udvaron a fehér asztaloknál szórakoztak a vendégek kitűnő étkek és italok mellett. Az első négyest 50 pár táncolta. A terasz és a kerti helyiség lámpiókkal, zászlókkal csinosan fel volt díszítve.

Jelen voltak: Asszonyok. Bogoly Pálné, Bogdán Józsefné, Boros Lajosné, Bakk Lajosné, Csorba Miklósné, Daday Józsefné, Demeter Jánosné, Erdélyi Józsefné, Gróza Nné, Ifj. Kóta Józsefné, Madarász Józsefné, Nemes Lajosné, Nádasy Lászlóné, Oláh Lajosné, Orosz Józsefné, Palóczy Károlyné, Péchy Antalné, Petős Zsigmondné, Pápai Istvánné, Rimóczy Józsefné, Sinka Kálmánné, Szokira Mihályné, Tokai Bálintné, Végh Jenőné (Budapest)

Leányok, Bogol Teréz, Bogdán nővérek, Bakk Etelka, Bene Erzsike, Csorba nővérek, Dán Erzsike, (N.-Károly) Demeter Jolánka, Erdélyi Róza (Szalonta), Egott Jusztin, Erdélyi Róza, Fölk Mariska, Gróza Nina, Höld Mariska, (Vésztő) Jánosy Boriska, Jockman Mariska, Kárger Rózsika, Kukta Piroška, Lengyel Mariska, Madarász Erzsike, Madarász Juliska és Erzsike, Máté Ilonka, Nagy Ilonka, Nagy Teréz, Nemes nővérek, Nádasy Karolin, Palóczy Piroška és Róza, Pápay Mariska, Pethő nővérek, Rimóczy Mariska, Szemes Margitka, (sz. János) Vajna Ilonka és Gizella, és még többen kiknek nevét a legjobb akarat mellett sem sikerült feljegyezhetnünk.

SPORT.

Kerékpárverseny a Sport-téren.

(Saját tudósítónktól.)

Annyi sikertelen kísérlet és halogatás után végre sorát ejthette a «Nagyvárad kerékpár-egyesület» vasárnap délután első házi versenyének.

Különösen érdekessé tette a tulajdonképeni házi versenyt az a nagyszabású előverseny, a melyet az Aradról jött kerékpárosok rendeztek. Hajnali 4-órakor indultak el Arad és kitűnő kondícióban futották be azt a 110 kilométer utat, a mely Arad és Nagyvárad között van.

A nagy tornának 3 díja volt. Egyik nagy ezüst érem, a melyet a Nagyvárad kerékpár egyesület hölgytagjai adtak, egy kis ezüst érem, a melyet az Aradi kerékpár-Club adott és egy bronz érem.

A város végén levő kilométeres körnél nagy társaság várta az aradi versenyzőket. 9 óra 15 és 30-pkor ért be az első versenyző, Simaja Károly, akit hatalmasan megéljenzett az egybegyűlt társaság. Kevéssel utána 9 óra 27 és 9-pkor érkezett be a második díj nyertese, Grabner Károly.

Majd megérkezett a harmadik díj nyertese Feszler Károly is, aki 9 óra 33 és 35-pkor ért a célponthoz. A negyedik versenyző, Szende 9 óra 38 és 35-pkor ért be.

Majd feltűntek a többi kerékpárosok alakjai és délelőtt 10 órára már az egész társaság, melynek tagjai közt Arad, Kolozsvár és Temesvár kerékpárosai szép számmal voltak képviselve, a Bazar vendéglőbe vonult, olyas parázs-ismerkedés féltére. A hangulat természetesen nagyon fesztelen és derűs volt, mert a szép idő mindenképpen biztató reménységet ébresztett a kerékpárosokban a délutáni versenyt illetőleg.

Am a szép idő nem volt tartós. Délután 2

óra tájban beborult és hamarosan záporosó kerekedett. Az eső ugyan nem tartott sokáig, de ismételt megeredt a verseny közben is és bizony megzavarta a verseny lefolyását.

Pedig egyébként nagyszámu és előkelő társaság gyűlt egybe a Sport-tér tribünjén, különösen sok szép asszony és leány, hogy tanuja legyen az első versenynek. Szemben a zsufoláshoz megelt tribünnel állott a versenybírók házikója, a melyben rendkívül szigor és komoly arccal ültek a döntők, közöttük pedig viruló kék nyakkendőjével szinte urulva a helyzetet, az egyesület ügybuzgó titkárja, Kurländer Ede dr.

Tarka képet nyújtott a sok kerékpáros mindenféle szivárványalaku dressze, nagyon izléses és diskrét volt különösen az aradiaké a sötétszürke kabát és nadrág, skót ing és sapka. De minden bizonynyal a legszebb az egyesület hölgytagjainak öltözéke volt: krémbluz, drab-alj, fekete bőr öv, sárga szalmakalap, fekete szallaggal és sötétkék nyakkendő. Az izléses ruházat kiegészítői fehér glócces-tyük és sárga cipők voltak.

A sport pavillon első emeleti teraszán a katonazenekar játszott szebbnél-szebb darabokat:

A verseny-bizottság a következőleg alakult meg:

Elnök: Des Echerolles Kruspér Sándor.

Czélbíró: Dr. Berkovits Miklós.

Versenybírók: Dr. Buljovszky József, Kunz Gusztáv, id. Rimanóczy Kálmán, Fekete Sándor és Szántó Lajos.

Indítók: Ifj. Rimanóczy Kálmán és Jüngling József.

Körszámlálók és jelzők: Hollósy Jenő és May Sándor.

Számrendezők: Janky Antal és Sonnenfeld Adolf.

Időmérők: Weingärtner Andor és Fleischhaker Hugó.

Orvos: Dr. Kassay Kálmán.

Pályafelügyelők: Beck Nándor, Czillér Imre, Deutsch Ede, Havas Hugó, Held József, Schmutzler János.

Versenytitkár: Dr. Kurländer Ede.

Versenytintőző: Mezey Mihály.

Valamivel 4 óra után kezdődött a verseny, amelynek lefolyása meggyőzőt mindenkit arról, hogy nemcsak a versenyzők ujonczok még a kerékpározásban, hanem tramerjük és maga az egyesület is a kezdetlegesség stádiumában leledzik.

Egyetlen egy indításnak sem volt meg a szabályos formája; a starter lecsapta ugyan zászlóját, de volt rá eset, hogy mindjárt az indulásnál keresztezte egymást két versenyző, máskor meg kiszorítottak egy versenyzőt, de úgy, hogy gépjéről valóssággal lerepült történt pedig ez az utolsó körben. Mindez azonban nem gátolta a versenybírókat abban, hogy ki adja az első, meg a többi díjat. Legvégül pedig a szakszerű training hiányát leginkább elárulták a versenyzők a tulsebes hajtással és azzal, hogy minden áron vezetni akart mind-egyik.

Leszámítva azonban ezt, a versenyek eléggé érdekesek voltak, különösen a főverseny, ahol ifj. Novák Lajos nagyon szép rekordot produkált, 8 perc és 28 másodperc alatt futva be az 5000 méteres 12 és 1/2 kört. És szép futamot produkált Demetrovics Jenő is, a ki nagy könnyebbséggel és nagy kiugrással az utolsó félkörben döntőleg megverte versenyző társait. A verseny lefolyása a következő volt:

A pünkösdi megnyitó verseny döntő futama. 1000 méter (2 1/2 kör.) Elsőnek kis ezüst második és harmadiknak bronz érem. Indultak négyen, s a következő sorrendben érkeztek be:

Kubinyi László kis ezüst érem, Körmendi Mihály bronz érem, Novák Lajos bronz érem.

A vendégek versenye. Szentpétery József nagy ezüst érem, Jakab Dénes Kis ezüst érem.

Juniorok versenye. Deutsch Béla cigaretta tartó, Lövinger Aladár levélnyomó.

Főverseny. Novák Lajos nagy ezüst érem, Demetrovics Jenő kis ezüst érem, Körmendi Mihály bronz érem.

Seniorok versenye. Schmutzler János kis ezüst érem, Deutsch Ede bronz érem, Sichert Ede bronz érem.

Vegyes verseny. Demetrovics Jenő nagy

ezüst érem, Novák Lajos kis ezüst érem, Körmeny Mihály bronz érem.

Vigas verseny. Körmeny Mihály kis ezüst érem, V. Szabó János bronz érem.

A verseny befejeztével műkerékpározás volt néhány igen ügyes produkcióval.

Igazságszolgáltatás.

A hűséges ispán. Két évvel ezelőtt történt hogy egyik vidéki tekintélyes földbirtokost **Rothbárt Edő** peperelte 70 forintért azonban a földbirtokos erről a kölesönről mit sem tudott s később kizárt az, hogy azt a pénzt a földbirtokos ispánja **Berger Móricz** vette föl gazdája nevében. Az ügy a büntető törvényszékhez került, ahol **Berger** csalásért helyezték vád alá. Tegnap volt a végtárgyalás, a melynek folyamán a vádlott azt állította, hogy a pénzt nem úgy vette át, amint azt a panaszos állítja, hanem azt állítása szerint kölcsön kapta részletenként. A törvényszék nem fogadta el a vádlottnak ezt a védekezését és ezért **nyolcz** havi börtönre ítélték, a mi ellen felebbezett úgy a vádlott, mint az ügyész.

Tessler Zali a törvényszék előtt. Annak idején megemlékeztünk a **Tessler Zali** működéséről, aki tizenöt éves létére már mindenütt ismert személy. Ismeretességét pedig annak köszöni, hogy híres vasuti tolvaj, aki ebből él. **Tessler** a tavaszon meglopott egy utast s ezért került a törvényszék elé s a törvényszék a fiatal bűnöst elítélte **nyolcz havi** börtönre, amit a kir. tábla is helyben hagyott. A törvényszék tegnap hirdette ki a kir. tábla ítéletét. A vádlottat mikor megkérdezték, hogy belenyugszik-e, eleinte nem akarta megmondani, később azonban belenyugodott, a mit az ügyész is megtett s így az ítélet jogerős.

A fiatal gonosztevőt a tábla rendeleteihez képest **külön cellába zárják.**

TAVIRATOK.

A kvóta-tárgyalások.

Bécs, június 13. (Saj. tud. távirata.) A magyar kvóta-bizottság hetes albizottsága ma délelőtt fél 12 órakor folytatja tárgyalásait az osztrák kvótabizottság hetes albizottságával. A magyar kvótabizottság ma délután 4 órakor újra összeül. Az osztrák kvótabizottságnak a magyar bizottság tiszteletére adott tegnapi ebédjén nem mondtak felköszöntőket.

Bécs, június 13. (Saját tud. táv.) A hetes bizottság tudósítá mai ülésén az osztrák hetesbizottsággal azokat a számítási hibákat, melyek az osztrákok ajánlatiban foglaltak. Az osztrák bizottság déli 1 órakor tudatta ezt az osztrák kvóta-küldöttséggel s d. u. 4-ig tudatták a magyar kvóta-küldöttséggel, mely határozatát az osztrákok határozatától teszi függővé.

Bécs, június 13. (Saj. tud. távirata.) Az osztrák kvóta-küldöttség d. u. 38-62-es kvótát ajánlott; egyben meghívta a magyarokat szóbeli tárgyalásra. A magyarok a meghívást elfogadják, kikötvén, hogy ragaszkodnak az eddigi számítási alaphoz. A tárgyalások egyelőre félbeszakadnak, mert a küldöttségi tagok elutaztak.

Miniszttereink Bécsben.

Bécs, június 13. Saját tud. távirata.) Luhács László pénzügyminiszter ma délután Budzpestre utazott hogy jelen legyen a szakadelpárt mai értekezletén az új fogyasztási javaslatok tárgyalásánál. Báró Bánffy és Popovics Bécsben maradtak. Ha a pénzügyminiszterre a kvótatárgyalások további folyamán szükség volna.

akkor a fogyasztási javaslatok letárgyalása után visszautazik.

Dániel báró kereskedelmi miniszter ma Bécsben érkezett.

A Reichsrathot elnapolták.

Bécs, június 6. (Saját tud. távirata.) A Reichsrathot a botrányok elejét veendő császári rendelettel elnapolták.

Az osztrák birodalmi tanács elnapolása.

Bécs, június 13. (Saját tud. táv.) Thun gróf miniszterelnök és a belügyminiszterium vezetője a birodalmi tanács mindkét házának elnökségeihez tegnapi kelettel átiratot intézett, amelyvel legfelsőbb megbízás folytán a birodalmi tanácsot elnapolja.

A királyné útja.

Budapest, jun. 13. (Saját tud. táv.) Erzsébet királyné befejezte fürdőhasználatát és Wünzburgon és Münchenen át elutazott.

Argentína új elnöke.

Budapest, június 13. (Saját tud. táv.) Rórra tábornokot megválasztották az argentinai köztársaság elnökévé.

A belga választások.

Budapest, június 13. (Saját tud. táv.) A tartományi tanácsosok ma lefolyt választásánál **Brabant** tartományban a liberálisok jutottak többségre. **Henneguban** a szocialisták, akik már a múlt vasárnapi választásoknál 3 mandátumot hódítottak el a szabadelvéktől, 8 mandátumot nyertek, úgy, hogy a tartomány kormányzása most teljesen az ő kezében van. **Lüttich** tartományban a radikális szocialisták 8 helyet vesztek, ami az eddigi radikális-szocialista kormány állását erősen megrendítette. **Antwerpenben** a liberálisokat újra megválasztották. **Gentben** a szabadelvék 5 kerületet vesztek, amelyeket a katolikusok hódítottak el, kiknek többsége erősen gyarapodik. **Namurban a szocialistákkal egyesült szabadelvék (!)** 8 kerületet hódítottak el a katolikusoktól. **Luxemburgban** a liberálisok 2 kerületet vesztek a katolikusok javára.

KÖZGAZDASÁG.

Az idei termés. A nagyváradi kereskedelmi és iparkamara a következő értesítést küldte be hozzánk: A múlt év kedvezőtlen termést és a gabonakészleteknek Európazerte nagymérvű apadását tekintve, ámbár termés eredményünk ez időszerint még megem jósolható, — mégis bizonyos kiltásba vehető, hogy az aratásnak hazánkban korábbi megkezdése mellett a vasutintézetnek már a gabonatermének piacrahozásának kezdő időszakában főleg a külföldre irányító, nagy tömegű és sürgős természetű gabonaszállítások lebonyolításával kell a folyó évben megküdenie. [Ugy hisszük, felesleges a t. cz. előtt ezen sürgős tömegszállítások akadálytalan lebonyolításához fűződő nagy közgazdasági s mondhatni országos érdekeket részletesebben kifejteni és miután a vasutintézet minden igyekezete dacára előállhat azon helyzet, hogy másnemű tömegszállítványokra a szállítási berendezések nem állanak kellő mérvben rendelkezésre, kívánatos, hogy ezen egyéb tömegszállítványok lehetőleg a rohamosan meginduló sürgős gabonaszállítások időszakán kívül, v. i. ez évi július hó 15-ike előtt és október vége után kerüljenek nagyobb mérvben elszállításra.

Ugyanezért van szerencsénk az érdekelteket az iránt felkérni, hogy anyagszükségletüket beszerezni és már most küldhető szállítványaikat a lehetőséghez képest fentebb jelzett időig továbbítani szíveskedjék, mert a vasutintézet az érintett tényezők ebbeli előzékeny támogatása nélkül esetleg nem lenne képes a jelzett időben mindenoldalról támasztott fokozott igényeknek kellően elégíteni. — Nagyváradi, 1898. június hó 12. A nagyváradi kereskedelmi és iparkamara. Janky Antal elnök. Dr. Sarkadi Lajos titkár.

Gazdasági tudósító. A földművelésügyi miniszter **Korda Andor** birtokost a magyar-csékei járásra állandó gazdasági tudósítónak nevezte ki.

A borvásár állandósítása. A földművelésügyi miniszter tárgyalás és jelentés tétel végett leküldte a fővárosi törvényhatósághoz az Orsz. Magyar Gazdasági Egyesület ama kérvényét, a melyben a most évente csak kétszer tartott borvásároknak a vásár csarnokban leendő állandósítását, a vásárra kiadott boroknak minőség tekintetében való rendszeres megvizsgálását s illetőleg a borvásárokhöz állandó felügyelet szervezését kéri.

Pályázat ingyenes erdőőri tanfolyamra. A földművelésügyi m. kir. miniszterium pályázatot hirdet több erdőőri szakiskolánál megüresedett ingyenes tan-helyekre. Pályázati feltételek: 17 éves és 35 évet meg nem haladott életkor, egészséges testalkat, elemi iskolai képzettség, jó erkölcsi magaviselet. A kérvények július 31-ig a földművelésügyi miniszteriumhoz nyújtandók be.

NAGYVÁRADAI SZINKOR.

Evadberlet 40. szám.

Kisberlet 38. szám

Páros

Páros.

Ma kedden, 1898. június 14-én

a kolozsvári országos nemzeti színház személyzetével:

Ifj. Fromont és id. Risler.

Dráma 5 felvonásban.

Személyek:

Idősb Risler	— — — —	E. Kovács Gyula.
Szidónia, neje	— — — —	Szilágyi Berta.
Risler Ferencz, öccse	— — — —	Tompa Kálmán.
Ifjabb Fromont	— — — —	Odry Árpád.
Claire, neje	— — — —	Miklósi Ilona.
Delobelle	— — — —	Szentgyörgyi I.
Desire, leánya	— — — —	Hatala Györgyike.
Chébe	— — — —	Vendrei Ferencz.
Chébené	— — — —	Laczkó Aranka.
Planus Zsigmond	— — — —	Bartos Gyula

Helyárak mint rendesen.

Kezdeté fél 8, vége 10 óra után.

Holnap, szerdán, 1898. június 15-én:
berletfolyamban:

A varázsgyűrű.

Operette 3 felvonásban.

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Vizgyógyintézet megnyitás.

Helybeli fürdő-szállodám Körös-parti részében a legnagyobb **kényelemmel** el látott

vizgyógyintézetet

rendeztem be és azt **dr. Fisch Áron** orvos ur vezetése mellett f. évi **június hó 4-én megnyitottam.**

Kiváló tisztelettel

Rimanóczy Kálmán.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására juttatni, miszerint

86 13-0

A SZENT-IVÁSZTIÓ (Püspök) gyógyfürdő,

mely 33 R° kénes hévforrásokkal és Artézi-kúttal bír, eddigi fürdő-árait tetemesen leszállítottam, m. p.

„László-fürdő” 24 órára . . . 25 krajczár.

„Erzsébet-fürdő” 24 órára . . . 35 krajczár.

továbbá a Közuti-vasuton váltott oda- és vissza-utazásra szóló **II. osztályu** vasuti jegy az „István” **fürdőre szóló** **fürdő-jegyvel, fürdő-puhával együtt 1 frt.**

Midőn még a n. é. közönség tudomására hozom, hogy a Püspök gyógyfürdő teljesen a mai kor kívánalmainak megfelelőleg, úgy a **női**, mint a **férfi osztálynál** ujonnan berendezett

massirozó kabinokkal van berendezve,

sétaterekkel, tekepályával, **Lawn-Tennys-sel** van ellátva. Naponta **KISS BÉLA** debreczeni **első rangu** **czigány-zenekar**a szórakoztatja a t. közönséget.

Ételekről, valamint tisztán kezelt **italokról**, ugyszintén a legpontosabb és megszolidabb kiszolgálásról szintén gondoskodtam.

A n. é. közönség szives látogatását kérve, maradtam

teljes tisztelettel

Czeglédy Sándor, fürdő-bérlő.